

**ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA,
HRADEC KRÁLOVÉ – MALŠOVA LHOTA,
LHOTECKÁ 39**

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

„Jen si děti všimněte, co je krásy na světě!“

Obsah

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE	3
2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	5
3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	6
3.1. Věcné podmínky mateřské školy.....	6
3.2. Životospráva dětí v mateřské škole	6
3.3. Psychosociální podmínky dětí v mateřské škole	7
3.4. Organizace chodu mateřské školy	8
3.5. Personální a pedagogické zajištění.....	9
3.6. Řízení mateřské školy	9
3.7. Spoluúčast rodičů	9
3.10. Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	12
4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	14
4.1. Charakteristika tříd	14
4.2. Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy.....	14
4.3. Zařazování dětí do jednotlivých tříd.....	15
4.4. Výčet činností, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelů v každé třídě.....	16
4.5. Individuální vzdělávání	16
5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	17
5.1. Zaměření školy – na co klade vzdělávací program důraz	17
5.2. Metody a formy vzdělávání.....	22
5.3. Důležité zásady k naplňování průběžných vzdělávacích cílů	23
5.4. Cíle vzdělávacího programu.....	24
5.5. Průběh vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	27
5.6. Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	29
6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH	30
6.1. Hlavní smysl integrovaného bloku.....	30
6.2. Obsah integrovaného bloku.....	31
6.2.1. JÁ A SVĚT KOLEM MĚ.....	31
6.2.2. JÁ A PŘÍRODA KOLEM MĚ.....	45
6.2.3. SVÁTKY A TRADICE.....	52
6.3. Zpracování integrovaných bloků, pravidla pro vytváření TVP	59
6.4. Nadstandardní aktivity v mateřské škole.....	60

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM	66
7.1. Vnitřní evaluace na úrovni třídy MŠ.....	66
7.2. Vnitřní evaluace na úrovni školy.....	69

PŘÍLOHY:

Č. 1 CHARAKTERISTIKA TŘÍD

Č. 2 HARMONOGRAM DNE

PLATNOST DOKUMENTU OD 1.9. 2022

ŠVP je otevřený dokument, který může být podle nových skutečností doplňován, resp. upravován.

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE

NÁZEV A ADRESA: Základní škola a Mateřská škola,
Hradec Králové – Malšova Lhota, Lhotecká 39
Lhotecká 39
500 09 Hradec Králové

PRÁVNÍ FORMA: příspěvková organizace

ZŘIZOVATEL: Magistrát města Hradec Králové
ČSA 408, Hradec Králové 500 02
tel.: 495 707 111
fax: 495 707 100

ŘEDITELKA: Mgr. Iva Trojnová

E – MAIL: iva.trojnova@zs-malsovalhota.cz

TEL. + FAX: 495 262 959

MOBILNÍ TEL.: 725 761 488

WEBOVÁ ADRESA: www.zs-malsovalhota.cz

VEDOUCÍ UČITELKA: Mgr. Dana Patočková

E – MAIL: danapatockova@zs-malsovalhota.cz

MOBILNÍ TEL.: 725 791 351

UČITELKY: Mgr. Kateřina Schánělová
Mgr. Růžena Rohlenová
Mgr. Karolína Lindrová

PROVOZNÍ PERSONÁL: Renáta Marková

MATEŘSKÁ ŠKOLA JE SOUČÁSTÍ ZŠ

KAPACITA: 38 dětí

POČET ZAPSANÝCH DĚTÍ: 38, věkově heterogenní skupina, 3-6 let

POČET TŘÍD: 2

PROVOZ: celodenní – od 6,30 do 16,30 hodin

ŠKOLNÍ JÍDELNA: v budově školy pouze výdejna – svačiny pro MŠ a obědy pro ZŠ a MŠ jsou dováženy ze ŠJ při MŠ Čajkovského

TEL.: 495 263 679

ZPRACOVATEL ŠVP PV: vedoucí učitelka Mgr. Dana Patočková

NÁZEV ŠVP PV: „Jen si děti všimněte, co je krásy na světě!“

PROJEDNÁN A SCHVÁLEN NA PEDAGOGICKÉ RADĚ DNE: 23. 8. 2022

PLATNOST: od 1. 9. 2022

Č.j.: zsmsml_

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Naše dvoutřídní mateřská škola je součástí malotřídní základní školy rodinného typu v Hradci Králové – Malšově Lhotě. V provozu je od školního roku 1995–1996. Za nespornou výhodu naší MŠ lze považovat lokalitu, ve které se nachází. Obklopuje ji nádherné prostředí Přírodního parku Orlice a Městských lesů Hradec Králové. Děti tráví své dny v klidném čistém prostředí a jsou v každodenním kontaktu s přírodou. Krajské město za zády připomíná snad jen zastávka městské hromadné dopravy.

Dvoupatrovou budovu obklopuje prostorná zahrada vybavená pískovištěm s plachtou, houpačkami, domečkem, stolkou, dřevěnou prolézačkou, herním prvkem, fotbalovými brankami, lavičkami a mlhovištěm s bazénkem. Postupně jsou doplňovány další herní prvky. Od školního roku 2006-2007 MŠ využívá nové školní hřiště. Zde jsou průlezkové a hřiště na míčové hry. MŠ může využívat i další prostory ZŠ např. tělocvičnu, učebnu výtvarné výchovy. Díky ředitelství školy, ve spolupráci se zřizovatelem, byly provedeny úpravy interiéru MŠ – rekonstrukce sociálního zařízení a přilehlých prostor. Novým nábytkem byla vybavena i jídelna. Provoz MŠ byl rozšířen na celodenní.

Ve školním roce 2009-2010 proběhla rekonstrukce místnosti na výtvarnou výchovu. Od června do srpna 2010 proběhla plánovaná přestavba služebního bytu na novou třídu. Rozšíření prostor umožnilo navýšení kapacity MŠ. V létě 2012 byla v celé budově vyměněna okna a v létě 2014 střešní krytina. Ve školním roce 2015-2016 byla spodní třída MŠ vybavena novým nábytkem. Od školního roku 2017-2018 byly děti rozděleny do tříd podle věku. Třída Koťátek bylo určena pro děti ve věku 2-4 roky. Třída Sluníček navštěvovala věkově smíšená skupina dětí ve věku 4-7 let. Po dvouleté zkušenosti s věkově rozdělenými skupinami se pedagogická rada rozhodla vrátit se k věkově smíšeným třídám. Prostory tříd mateřské školy jsou omezené, zejména třída Sluníček. Z tohoto důvodu je do budoucna naplánována výstavba zcela nové mateřské školy.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1. Věcné podmínky mateřské školy

Vnitřní a vnější prostory splňují veškeré hygienické a bezpečnostní normy dle platných předpisů. Prostorové uspořádání vyhovuje skupinovému i individuálnímu činnostem dětí. Dětský nábytek odpovídá antropometrickým požadavkům. Ve třídách jsou stolečky a židličky uzpůsobeny mladším i starším dětem. Skříňky mají z velké části otevřené police. Hračky jsou dětem snadno přístupné. Průběžně se doplňují a obměňují dle finančních možností školy. Pro pohybové aktivity dětí je využívána vybavená tělocvična s jevištěm, školní zahrada a školní hřiště. V rámci třídy mají děti možnost využívat k pohybovým aktivitám rotopedy a běhací pás. Děti se mají možnost již v předškolním věku seznámit s moderními technologiemi ve vzdělávání. V obou třídách jsou nainstalované interaktivní tabule vybavené programy vytvořenými pro tuto věkovou skupinu. Ke zvýšení počítačové gramotnosti dětí přispívá i počítačová jednotka KidSmart Learning Programme. Pro používání hraček a pomůcek včetně ICT vybavení jsou stanovena pravidla. Nejen při předškolní přípravě mohou děti využívat Montessori pomůcky.

3.2. Životaspráva dětí v mateřské škole

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava. Časy jídel jsou dodržovány. Svačina 8.45 hodin, oběd 11.15 hodin, odpolední svačina ve 14.00 hodin. Děti mají celý den ve třídě k dispozici dostatek tekutin a mohou se kdykoliv napít. Na výběr mají ze dvou nápojů - slazeného a neslazeného. Děti nejsou násilně nuceny do jídla.

Dále jsou do programu zařazovány odpočinkové aktivity (čtení pohádek, poslech relaxační hudby apod.). Je respektována individuální potřeba odpočinku. Děti jsou každodenně dostatečně dlouho venku (jsou zohledňovány aktuální klimatické podmínky - kvalita ovzduší atd.). Když je počasí příznivé, jsou aktivity dětí přesouvány z interiéru na zahradu či jinam do přírody, v maximální možné míře. Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity (v tělocvičně i na zahradě).

3.3. Psychosociální podmínky dětí v mateřské škole

Jsme mateřskou školou rodinného typu, kde vládne pohoda a zdravé partnerské vztahy. Naším cílem je, aby se děti v mateřské škole cítily bezpečně. Chceme přispět k tomu, aby děti prožily šťastné a spokojené dětství. Je uplatňován pedagogický styl respektující dítě jako jedinečnou osobnost. Dítě má právo neúčastnit se nabízených činností, mít svůj názor. Je dbáno na soukromí dětí.

Nově příchozí dítě se má možnost postupně adaptovat na nové prostředí a situaci. Způsob adaptace je zcela individuální podle potřeb každého dítěte a vždy po dohodě rodičů s učitelkou. Rodiče mají možnost své dítě do MŠ přivádět i odvádět tak, jak jim to rodinné i pracovní podmínky dovolí. Při adaptaci dětí mladších tří let se nám osvědčila přítomnost chůvy nebo školního asistenta v dopoledních hodinách.

Při veškerých činnostech jsou důsledně dodržovány bezpečnostní a hygienické předpisy. Volnost a svoboda dětí je vyvážena s nezbytnou mírou omezení vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a učit děti pravidlům soužití. Učitelky věnují pozornost vztahům ve třídě a nenásilně je ovlivňují prosociálním směrem. Ve třídách máme vytvořena pravidla, která umožňují bezproblémové soužití. Tato pravidla jsou znázorněna jednoduchou formou, které jsou schopny porozumět i nejmenší děti. Pravidla jsou vyvěšena v každé třídě a v průběhu roku mohou být doplňována dle aktuální situace v mateřské škole.

3.4. Organizace chodu mateřské školy

Pravidelný denní rytmus a řád je pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí a respektovat veškeré jejich přirozené potřeby. Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený.

ORGANIZACE DNE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

6:30 - 8:45	scházení dětí ranní hry dle volby a přání dětí komunitní kruh didaktické činnosti pohybové aktivity
8:45 - 9:00	hygiena, svačina
9:00 - 9:15	didakticky zacílené činnosti
9:15 - 11:15	pobyt venku
11:15 - 11:45	hygiena, oběd
11:45 - 14:00	odpočinek náhradní nespavé aktivity předškolní příprava
14:00 - 14:20	hygiena, svačina
14:20 - 16:30	nadstandardní aktivity MŠ pokračování v didakticky cílených činnostech pobyt na zahradě hry dle volby a přání dětí

3.5. Personální a pedagogické zajištění

Učitelky mají předepsanou odbornou kvalifikaci nebo si ji odpovídajícím způsobem doplňují. Aktivně se věnují svému dalšímu vzdělávání. Při každodenní práci s dětmi mají učitelky na zřeteli cíle stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání a jsou si vědomi toho, že děti ovlivňují i svým chováním, názory a postoji. Respektují odborné zásady a pravidla profesionální etiky. Ve škole se pracuje týmově, podle společně dohodnutých pravidel. Specializované služby jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky. Přímá pedagogická činnost učitelek se střídá ve dvoutýdenním cyklu. Souběžné překrývání dvou pedagogů ve třídě zajišťujeme v rozsahu minimálně dvou a půl hodin denně, především v dopoledních hodinách.

3.6. Řízení mateřské školy

Statutárním orgánem mateřské školy je ředitelka právního subjektu. Řízením mateřské školy je pověřena vedoucí učitelka. Při vedení zaměstnanců vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení MŠ. Ponechává však dostatek pravomocí a respektuje názor. Každý zaměstnanec školy má jasně vymezeny své povinnosti, pravomoci a úkoly. Vedení školy hodnotí práci podřízených, podporuje vzájemnou spolupráci a vhodnou motivací je podněcuje k další činnosti. Mateřská škola úzce spolupracuje se základní školou, zřizovatelem, dalšími orgány správy a samosprávy a se školskými poradenskými zařízeními.

3.7. Spoluúčast rodičů

Usilujeme o vytváření partnerských vztahů mezi školou a rodiči. Vztahy založené na vzájemné důvěře chápeme jako základní předpoklad optimalizace jednotného výchovného působení na dítě. Nabízíme rodičům možnost podílet se na dění v mateřské škole. Mateřská škola doplňuje rodinnou výchovu a v úzké vazbě na ni podporuje zdravý tělesný, psychický a sociální vývoj dítěte. Rodiče mají možnost vstupovat do třídy. Dle svých možností se aktivně zapojují do školních i mimoškolních aktivit. Mateřská škola pravidelně pořádá odpolední akce pro rodiny dětí, které

prohlubují kladné vztahy mezi školou a rodiči a navazují nové vztahy mezi rodinami vzájemně.

3.8. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

V naší mateřské škole se snažíme o uspokojení základních i speciálních potřeb všech dětí, o vytvoření optimálních podmínek k rozvoji jejich osobnosti, k učení i ke komunikaci a dosažení co největší samostatnosti. Ke všem dětem přistupujeme individuálně, zohledňujeme jejich pracovní tempo a přizpůsobujeme pedagogické metody.

Pokud pedagog zjistí, že by některé z dětí mohlo mít speciální vzdělávací potřeby, vypracuje ve spolupráci s rodiči plán pedagogické podpory (PLPP). Po uplynutí doby jeho realizace, vyhodnotí společně s rodiči jeho přínos a v případě potřeby doporučí odborné vyšetření.

U dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními postupuje škola dle doporučení školského poradenského zařízení (vytváří individuální vzdělávací plán, zajišťuje materiální i personální podmínky vzdělávání, přizpůsobuje metody vzdělávání).

S těmito postupy jsou seznámeni všichni zaměstnanci, kteří s dítětem pracují. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracují pedagogové se školským poradenským zařízením a dalšími odborníky. Nedílnou součástí je také spolupráce s rodiči dítěte, ale také rodiči ostatních dětí z dané třídy.

Naše mateřská škola má snížený počet dětí ve třídě, v každé třídě se vzdělává maximálně 19 dětí. Tento počet umožňuje individuální přístup ke každému dítěti, a proto je vhodná pro děti se speciálními potřebami.

Mateřská škola klade důraz na rozvoj komunikačních dovedností dětí, výhodou je působení asistenta logopeda a spolupráce s SPC pro děti s vadami řeči, které v mateřské škole provádějí pravidelnou depistáž.

Pro vzdělávání dětí s přiznaným podpůrným opatřením škola zabezpečuje:

- Individuální přístup ke každému dítěti
- Výběr vhodných vzdělávacích metod a postupů
- Profesionální přístup všech pedagogických i nepedagogických pracovníků
- Zvyšování odborné kvalifikace, samostudium pedagogických pracovníků
- Spolupráci se zákonnými zástupci dítěte
- Spolupráci se školským poradenským zařízením
- Citlivou komunikaci a informovanost ostatních dětí a jejich zákonných zástupců
- Snížení počtu dětí ve třídě, případně přítomnost asistenta pedagoga v závislosti na přiznaném stupni podpůrného opatření

3.9. Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Naše mateřská škola vytváří podmínky k co nejefektivnějšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit, prohloubit a dále rozvíjet.

V naší mateřské škole děti mohou využívat pro rozvoj dovedností tyto nadstandardní aktivity: angličtinu, flétničku, zpěváček. Nadané děti se zapojují do výtvarných, sportovních a pěveckých soutěží. Spolupracujeme s pěveckými sbory, základními školami umění, které v naší škole pravidelně vyhledávají talentované děti.

3.10. Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání lze organizovat již pro děti od dvou let věku. Vzdělávání takto malých dětí má však svá specifika. Je nezbytné uvědomovat si odlišnosti, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Neorientuje se v prostoru a čase, žije přítomností a situacemi, které ji naplňují. V pohybových aktivitách je méně obratné. Proti starším dětem má výrazně méně zkušeností. Rozdíly v jednotlivých oblastech vývoje dětí tohoto věku jsou značné. Při vzdělávání dvouletých dětí je třeba dbát zvýšené bezpečnosti a ostražitosti. Nutné je upravit prostředí mateřské školy, třídy, materiálních, prostorových, didaktických i personálních podmínek.

V minulých letech se v naší mateřské škole vzdělávalo několik dětí mladších tří let. Z tohoto důvodu jsme upravili podmínky vzdělávání a zajistili jsme:

- přítomnost chůvy nebo školního asistenta při dopoledních činnostech, převlékání, stravování a doprovodu na vycházce
- dokoupení didaktických pomůcek a hraček vhodných pro nejmenší děti
- odstranění nevhodných a nebezpečných předmětů z dosahu dvouletých dětí – zejména drobných hraček, kde hrozí vdechnutí, spolknutí
- dokoupení pomůcek pro vhodnou hygienu dětí – přebalovací podložky, vlhčené ubrousky, nočníky
- další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti dětí mladších tří let
- individuální, vlídný přístup k dětem, který jim zajišťuje pocit bezpečí a jistoty a usnadňuje jim tak adaptaci v novém prostředí
- citlivou spolupráci s rodinou, která nám umožňuje lépe poznat potřeby a odlišnosti takto malého dítěte, které je poprvé odloučeno od matky
- změnu denního režimu, do kterého je zahrnuto více odpočinku během dne, kratší procházky

3.11. Návrhy na další úpravu podmínek

V naší mateřské škole se snažíme vytvářet vhodné podmínky pro vzdělávání všech dětí. Na školní zahradě plánujeme pořízení dalších herních prvků, které by byly vhodné i pro děti mladší tří let, ale také pro školní děti, které zahradu využívají v rámci školní družiny. Ve spolupráci s rodiči a Klubem rodičů základní a mateřské školy plánujeme pokračovat v budování přírodní zahrady, přírodních herních prvků a záhonků pro děti. Chceme více prohloubit spolupráci s ekologickými centry a vést děti k zodpovědnosti za životní prostředí.

Jelikož je naše mateřská škola součástí základní školy a je ve stejné budově, považujeme za důležité nadále prohlubovat spolupráci základní a mateřské školy, pořádat společné akce pro děti i rodiče, prezentovat základní školu u rodičů předškoláků. Usnadňujeme tím dětem přechod z mateřské do základní školy.

Za nutnou považujeme úpravu školní jídelny, kde se stravují děti ze třídy Sluníček a děti základní školy. Jídelnu jsme proto vybavily nižším nábytkem vhodnějším pro děti předškolního věku.

Dlouhodobě plánujeme výstavbu nové budovy mateřské školy a školní jídelny, která bude nově vybavená, a především více bezbariérová, což bude vhodnější pro vzdělávání dětí od dvou let a dětí se specifickými vzdělávacími potřebami. Z důvodu velkého zájmu o naši mateřskou školu plánujeme také navýšení kapacity mateřské školy.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

4.1. Charakteristika tříd

V mateřské škole jsou dvě třídy. Celková kapacita mateřské školy je 38 dětí, každou třídu navštěvuje 19 dětí. Obě třídy jsou věkově heterogenní. Poměr chlapců a děvčat je v TVP zpracován tak, aby byl pokud možno stejný. Odpoledne, kdy je již dětí méně, se třídy spojují a děti tak mají možnost získat zkušenosti s dětmi z obou tříd. Třída Koťátek je prostorově větší, proto se odpolední činnosti odehrávají zde. Menší počet dětí ve třídě nám umožňuje uplatňovat individuální přístup ke každému z nich. Podporovat nadané děti, ale i pomáhat dětem, které potřebují zvýšenou péči.

4.2. Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy

Do MŠ jsou přijímány děti od dvou do šesti let. Zápis do MŠ probíhá v jarních měsících, v termínu vyhlášeném zřizovatelem. Přijímání dětí se řídí vnitřní směrnici školy „Kritéria pro přijímání dětí do MŠ“. Pokud to kapacita školy dovolí, jsou děti přijímány i v průběhu školního roku. Kritéria pro přijímání dětí vytváří ředitelka školy ve spolupráci se zřizovatelem. Zveřejněna jsou na internetových stránkách školy a v době před zápisem na vstupních dveřích do mateřské školy.

První setkání s MŠ se uskutečňuje již před zápisem na „Dnu otevřených dveří“. Cílem tohoto setkání je eliminovat obavy z neznámého prostředí a posílit u dětí pocit bezpečí a jistoty. Před nástupem do MŠ (obvykle v červnu) uspořádá vedoucí učitelka mateřské školy schůzku pro rodiče nově přijatých dětí, na které jsou rodičům podány základní informace o požadavcích a chodu mateřské školy a zodpovězeny jejich případné dotazy.

V obou třídách pracují učitelky s dětmi především formou individuální a skupinovou. Vzdělávací nabídka je dětem předkládána formou tematických celků. Při jejich tvorbě vycházíme především z vnímání přírody a jevů souvisejících se střídáním ročních období, dále pak různých výročí, svátků a tradic (např. Vánoce, Den dětí, Masopust atd.). Dané téma prolíná činnostmi ve všech oblastech (výtvarné, hudební,

pohybové, ...). Jsou využívány i nahodile vzniklé situace a nápady, zkušenosti či přání dětí.

Předškoláci jsou individuálně a cíleně připravováni na zahájení povinné školní docházky. Individuálně je dětem věnována péče rozvíjející řečové schopnosti, jazykové a komunikační dovednosti.

Při vzdělávání dětí je upřednostňována hra jakožto nejpřirozenější činnost dítěte předškolního věku. Potřebné seberozvíjení dítěte je vytvářeno osobní zkušeností dítěte. Prožitkové učení, kdy se dítě zkušeností učí samo a spontánně, je vlastní předškolnímu věku. Nikdy později již dítě nepracuje samo na sobě s takovou intenzitou a efektivitou. Dítě přirozenými cestami sbírá a zpracovává zkušenosti. Ty získává především tím, že něco dělá a to, co dělá, prožívá. Společný prožitek ze hry je významný faktor sociálního učení. Optimální činnosti pro hry a hraní jsou přirozené situace skutečného světa. Hrou motivované činnosti dramatické, námětové a konstruktivní slouží k osvojování pojmů a poznatků zdravého životního stylu.

Sociální hry a hraní rolí navozují modelové situace. Nabízejí bezděčné učení s možností zařadit se mezi své vrstevníky v dětské skupině a budovat mezi nimi své postavení. Učí ohleduplnosti, společensky přijatelnému způsobu řešit konflikty a spory, spoluvytvářet prostředí pohody ve třídě a dětské skupině. V dítěti se vytváří pocit základní jistoty, že takovýto svět je správné místo pro život. Výsledkem je nastavení dětské psychiky, které lze vyjádřit větou: „Já jsem správný a na správném místě“. V dospělosti se tomu pak říká zdravé sebevědomí, optimismus a pozitivní myšlení.

4.3. Zařazování dětí do jednotlivých tříd

Při zařazení dítěte do tříd vycházíme zejména z věku dítěte, ze zkušeností z předchozího školního roku, rozhovorů s rodiči, individuálních potřeb dítěte. O zařazení dítěte do třídy jsou rodiče informováni předem. Bereme na zřetel jejich připomínky, snažíme se vyhovět jejich požadavkům a potřebám dětí. Seznámíme je s důvodem našeho rozhodnutí (kamarádi, sourozenec, věk, individuální potřeby dítěte).

4.4. Výčet činností, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelů v každé třídě

Překrývání dvou pedagogických pracovníků se snažíme zajistit v rozmezí alespoň 2,5 hodin denně. Všechny čtyři učitelky jsou přítomny u dětí v době oběda. Na dopolední vycházce jsou v každé třídě přítomny dvě učitelky. Přítomnost dvou pedagogů je přínosné především na vycházkách a dále dává větší prostor k individuální práci s dětmi.

4.5. Individuální vzdělávání

V případě zájmu zákonného zástupce o individuální vzdělávání dítěte, oznámí písemně tuto skutečnost ředitelce školy v den zápisu dítěte do mateřské školy, případně tři měsíce před začátkem školního roku. Ředitelka si domluví s rodiči termín schůzky na měsíc listopad, kdy se rodič dostaví i s dítětem do mateřské školy. Učitelka tímto způsobem prověří, zda vývoj dítěte odpovídá jeho věku.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

5.1. Zaměření školy – na co klade vzdělávací program důraz

Důraz na environmentální výchovu. Podnětné přírodní prostředí využíváme k pobytu dětí venku a tím k posilování jejich zdraví, tělesné kondice a pohybových dovedností. Dále k seznamování s přírodou a k vytváření postojů vedoucích k zodpovědnému přístupu k životnímu prostředí a jeho ochraně. Podporujeme kladný vztah a úctu k živé i neživé přírodě.

Důraz na podporu zdraví. V první řadě se dítě musí cítit spokojené a v bezpečí, teprve pak se může zdravě rozvíjet a efektivně učit. Každý člověk je zodpovědný za své zdraví. Děti jsou vedeny ke zdravému životnímu stylu. Průběžně jsou seznamovány s faktory, které zdraví ohrožují, a naopak s faktory, které zdraví jedince ovlivňují pozitivně (zdraví jedince v holisticko – interakčním pojetí je spojeno se všemi složkami jeho bytosti, kterou tvoří organismus, struktura psych. funkcí a osobnost. Toto pojetí uvažuje o zdraví člověka také ve vztahu k jeho okolí – zdraví jedince je předpokladem pro zdraví komunity, společenství, světa).

Důraz na rozvoj osobnosti dítěte a její individuality. Je nutné respektovat dítě jako osobnost. Vést ho k vytvoření základů kompetencí, které potřebuje každý jedinec pro své osobní naplnění, rozvoj a zapojení do společnosti. Aby dítě vnímalo učení jako přirozený, otevřený, celoživotní proces, obohacující kvalitu lidského života. Aby dokázalo získané vědomosti a dovednosti uplatňovat v životě i dalším učení, a tak neustále posouvat hranice svých možností.

Důraz na výchovu ke spolupráci, toleranci a citlivému jednání v souladu s všelidskými hodnotami pro generaci třetího tisíciletí jako je nedotknutelnost lidských práv, individuální svoboda, rovnost všech lidí bez ohledu na pohlaví, národnost, barvu pleti. Svým působením se učitelky snaží přispívat k tomu, aby si děti vytvářely pozitivní vztah k sobě samým, aby měly zdravé sebevědomí, dokázaly se prosazovat s ohledem na druhé, dokázaly spolupracovat, aby dokázaly pomoci slabším a znevýhodněným jedincům.

Důraz na spolupráci MŠ s rodinami dětí. Přestože kvalitní mateřská škola sehrává v životě dítěte předškolního věku významnou roli při jeho socializaci, vzdělávání atd., zcela nezastupitelná a zásadní je úloha rodiny. Mateřská škola spolupracuje s rodiči na optimalizaci jednotného výchovného působení na dítě. Učitelky se zajímají o názory a postřehy rodičů, navzájem se informují o projevech a rozvoji dítěte, podle výsledků pak korigují další pedagogické působení. Rodiče mají možnost podílet se na dění v MŠ, dle svého zájmu vstupovat do her svých dětí. Spolupráce funguje na základě partnerství. Rodiče jsou zváni na pravidelné schůzky, mají možnost domluvit si s učitelkou individuální schůzku kdykoliv během školního roku. Je respektováno soukromí rodiny. Škola pořádá pro rodiče různé kulturní a společenské akce, dny otevřených dveří, odpolední akce s rodiči.

Důraz na spolupráci MŠ se ZŠ. Důležitou úlohou MŠ je připravit dítě na vzdělávání na dalším stupni vzdělávací soustavy. Za velkou přednost ZŠ a MŠ Malšova Lhota lze pokládat to, že se mateřská škola účastní akcí základní školy. Každoročně jezdíme společně na školu v přírodě, pro rodiče připravujeme vánoční besídku, oslavujeme Den dětí, pořádáme poslední zvonění. Prostředí školy, kam začnou chodit do první třídy, je tedy dětem důvěrně známé. S předškoláky navštěvujeme 1. třídu, kde se děti mají možnost podívat na výuku starších kamarádů. Znají paní učitelky, jejichž spolupráce je zárukou bezproblémového plynulého přechodu dětí z MŠ na ZŠ a lepší návaznosti a propojenosti obou stupňů vzdělávací soustavy.

Důraz na ochranu dětí před společensky nežádoucími jevy. Pohoda a zdravé partnerské vztahy ve škole dětem umožňují říci ne, když něco nechtějí, což je z hlediska ochrany zdraví velmi pozitivní postoj. Nesouhlas nebo volba jiné alternativy není již předem považována za neposlušnost, vzdor nebo zbytečnost.

Preventivní působení prolíná všemi činnostmi v mateřské škole a je rozvrženo do všech pěti vzájemně se prolínajících a doplňujících vzdělávacích oblastí: biologické, psychologické, interpersonální, sociálně - kulturní a environmentální.

Pokud nejsou osvojeny **ochranné kompetence**, jsou děti v pozdějším období zasaženy různými nežádoucími jevy, jakými jsou agresivita, nekázeň, nesnášenlivost,

neschopnost řešit problémy, stres a frustrace, dochází i k sebepoškozování. Důsledkem je poté náchylnost ke zneužívání medikamentů, drog, alkoholu, šikaně, násilí, vandalismu, xenofobii apod.

Považujeme proto za důležité, aby měly předškolní děti osvojeny tyto znalosti, dovednosti a postoje:

- znát, co dítěti pomáhá být zdravé a v bezpečí, co mu škodí, znát důsledky požívání některých látek pro zdraví
- rozumět tomu, že způsob života má vliv na lidské zdraví
- zajímat se o udržování svého těla ve zdraví, chápat, že zdraví se musí chránit
- mít vytvořenou představu o pojmu závislost a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka (cigarety, alkohol, drogy, zneužívání léků)
- vědět, že kontakty s některými lidmi mohou být nebezpečné
- znát pravidla společného soužití ve skupině
- hodnotit své chování i chování druhých
- mít a hájit vlastní názor
- akceptovat kompetentní autoritu
- vnímat lidi s jejich odlišnostmi povahovými, tělesnými, rasovými, kulturními jako přirozený stav
- přistupovat aktivně k problémům, řešit problémy
- vědět, že je více možností řešení konfliktů
- kontrolovat extrémní projevy svých emocí a nálad
- chování přizpůsobovat sociálnímu prostředí, uvědomovat si sociální role
- spoluvytvářet prostředí pohody ve svém okolí

Vzdělávání v mateřské škole probíhá v pěti vzájemně se prolínajících a ovlivňujících oblastech:

Dítě a jeho tělo

Dítě a jeho psychika

Dítě a ten druhý

Dítě a společnost

Dítě a svět

Dítě a jeho tělo

V této oblasti u dětí podporujeme: (dílní průběžné vzdělávací cíle)

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- osvojení si praktických dovedností přiměřených věku
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví a osobní pohody
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika

V této oblasti u dětí podporujeme: (dílní průběžné vzdělávací cíle)

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností
- rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní
- rozvoj, zpřesňování a kultivace, rozvoj paměti a pozornosti, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie, rozvoj tvořivosti, posilování zvědavosti, zájmu, radosti z objevování
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem
- osvojení elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj zdravého a přirozeného sebevědomí
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů k sobě
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti prožívat citové vztahy a pocity, vyjádřit dojmy a prožitky

- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

V této oblasti u dětí podporujeme: (dílní průběžné vzdělávací cíle)

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů k druhým lidem
- posilování prosociálních postojů a prosociálního chování
- rozvoj komunikativních dovedností
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

V této oblasti u dětí podporujeme: (dílní průběžné vzdělávací cíle)

- poznávání pravidel společenského chování
- rozvoj schopností žít ve společenství ostatních lidí
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností, předcházení předsudků
- rozvoj společenského a estetického vkusu

Dítě a svět

V této oblasti u dětí podporujeme: (dílní průběžné vzdělávací cíle)

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije
- vytváření povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

- poznávání jiných kultur
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

5.2. Metody a formy vzdělávání

- sebeobslužné činnosti
- situace přispívající k osvojování návyků zdravého životního stylu
- sympatizující a přijímací prostředí, vstřícná a citlivá komunikace
- činnosti zajišťující spokojenost, radost a pohodu
- podpora důvěry dítěte ve vlastní síly a schopnosti, dostatečné oceňování jeho snahy a úsilí
- přiměřené činnosti a úkoly umožňující dítěti dosáhnout úspěchu
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující - umožňující samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování, sebehodnocení
- příležitosti a hry vyžadující vůli, vytrvalost a sebeovládání
- cvičení organizačních schopností
- hry na téma rodiny, přátelství
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- dostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování (vstřícná komunikace, ohleduplné chování s porozuměním a tolerancí)
- sociální a interaktivní hry
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- podpora dětských přátelství

- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- hry a činnosti, které vedou k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů na téma vztahů mezi lidmi
- kulturní, resp. kultivované a sociálně pohodové prostředí
- každodenní pozitivní vzory chování
- příležitosti poznávat mravní hodnoty v jednání lidí
- příležitosti poznávat hodnotu věcí i lidské práce
- příležitosti uvědomovat si, že ne všichni lidé se chovají správně, že se mohou chovat neočekávaně, nevkusně i hrubě a ohrožovat pohodu i bezpečí druhých, poučení, jak se v takovém případě chovat a jak se chránit
- příležitost podílet se na vymezení společných hodnot jasných, smysluplných a co do počtu přiměřených pravidel soužití ve třídě
- přípravy společných zábav a slavností (zvyky, tradice, oslavy, sportovní akce, kulturní programy apod.)

5.3. Důležité zásady k naplňování průběžných vzdělávacích cílů

- poskytovat vhodné vzory chování
- dostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí dítěte
- vlídné, vstřícné, laskavé a přátelské prostředí, kde dítě cítí dostatek lásky a porozumění
- poskytovat dětem dostatek možností, projevat vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich
- klást přiměřené nároky na dítě, převaha pozitivního hodnocení, pochvaly
- dítě nesmí opakovaně prožít pocit selhání
- poskytovat dostatek ochrany a osobního soukromí
- poskytovat dostatek motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění
- všímat si i maličkostí v chování dítěte
- s dítětem jednat vždy důstojně, nezesměšňovat, neponižovat
- poskytovat dostatek příležitostí ke spolupráci a komunikaci s ostatními

- nezařazovat nezdravé soutěžení dětí
- jednoznačně formulovat pravidla chování ve vztahu k druhému
- věnovat dostatečnou pozornost řešení dětských sporů a konfliktů
- maximálně podporovat dětská přátelství, respektovat vzájemné sympatie
- nechat děti vyjádřit svůj úsudek o svém chování
- poskytovat dostatek příležitostí k nápravě nesprávného jednání
- nepřehlížet nežádoucí chování dětí
- neřešit konflikty způsobem, které dítě vnímá jako nespravedlivé
- dostatek pozornosti věnovat varování a ochraně před možným nebezpečím hrožícím od neznámých lidí

5.4. Cíle vzdělávacího programu

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je – rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „NE“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a na její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- zorganizovat hru
- uvědomovat si příjemné i nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí

- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)

- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i s dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co je proti nim a v odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých, odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

5.5. Průběh vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobit tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem. Snahou pedagogů je vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními.

Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitel zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpurná opatření. Podpurná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola. Od druhého stupně podpory jsou podpurná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pravidla pro použití podpurných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Poskytování podpurných opatření prvního stupně – plán pedagogické podpory (PLPP) – nemá normovanou finanční náročnost

1. Mateřská škola **zpracuje PLPP** ve kterém popíše veškeré obtíže a speciální vzdělávací potřeby dítěte, navrhne opatření, vedoucí ke stanoveným cílům pedagogické podpory. Vymezí způsob vyhodnocování.
2. S PLPP se seznámí a podepíší všechny učitelky a zákonní zástupci.
3. PLPP se průběžně upravuje a vyhodnocuje dle aktuální situace a potřeb dítěte.
4. V případě, že do třech měsíců nevede PLPP u dítěte ke zlepšení, doporučí se rodinným zástupcům navštívit poradenské zařízení.

Poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně – individuální vzdělávací plán (IVP) – má normovanou finanční náročnost

1. V případě, že se dítě v mateřské škole již vzdělává podle PLPP, předá ho škola školskému poradenskému zařízení.
2. Školské poradenské zařízení doporučí podpůrná opatření pro vzdělávání dítěte na základě posouzení speciálních potřeb – materiální, didaktické, personální zajištění, tvorbu IVP.
3. Na základě žádosti zákonných zástupců a doporučení školského poradenského zařízení vypracuje mateřská škola IVP.
4. IVP je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, přičemž vychází ze školního vzdělávacího programu a je součástí dokumentace dítěte ve školní matrice.
5. IVP je zpracován ve spolupráci se ŠPZ nejpozději do jednoho měsíce od jeho doporučení, je doplňován a upravován v průběhu roku dle aktuálních pokroků a potřeb dítěte.
6. S IVP jsou seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci, kteří ho podepíší a nadále podle něj s dítětem pracují.
7. Školské poradenské zařízení nejméně jednou ročně ve spolupráci se školou vyhodnocuje IVP a možnosti poskytování podpůrných opatření.

5.6. Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Vzdělávání dětí od dvou do tří let má svá specifika. Péče a dvouleté děti, zajištění bezpečnosti a rozvíjení takto malých dětí je velmi náročné. V minulých letech, kdy bylo v naší mateřské škole vzděláváno více dětí mladších tří let, byla v dopoledních hodinách přítomna chůva s akreditovaným kurzem. Chůva pomáhá učitelce zejména s péčí o děti, převlékáním, stravováním, hrou, dozorem při vycházkách. Svým milým pečovatelským přístupem velmi usnadňuje dětem adaptaci v prvních měsících. Již o letních prázdninách si chodí děti s rodiči do mateřské školy hrát, aby si tak na nové prostředí pozvolna zvykaly.

V dětech podporujeme přirozenou zvědavost, usilujeme o postupnou samostatnost dětí. Respektujeme jejich tempo a možnosti, netlačíme děti násilně vpřed. Klademe důraz na duševní i fyzické zdraví dětí. Do každodenních činností zařazujeme prvky psychohygieny, relaxace, seberealizace. Dbáme na dostatek pohybu na čerstvém vzduchu. Pomáháme dětem uvědomovat si co a proč je pro jejich vývoj prospěšné. Probouzíme v dětech lásku k živé i neživé přírodě. Učíme je radovat se z krás kolem sebe, prožívat společně radost a úspěch. Učíme se vzájemně naslouchat si, spolupracovat a tolerovat ostatní.

Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti. Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí. Variabilita v uspořádání prostoru zabezpečuje možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku. Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

6.1. Hlavní smysl integrovaného bloku

Vzdělávací obsah předkládáme dětem formou integrovaných bloků. Při tvorbě těchto tematických celků vycházíme především z vnímání přírody a jevů souvisejících se střídáním ročních období, dále pak různých výročí, svátků a tradic (např. Vánoce, Den dětí, Masopust atd.). Dané téma pak prolíná všemi činnostmi v MŠ. Jednotlivá témata na sebe navazují a vzájemně se doplňují. Snažíme se děti zaujmout, vtáhnout do dění, aby ony samy byly aktéry, aby nejen viděly a slyšely, ale také „ochutnaly, osahaly, očichaly si“ - zkrátka vnímaly všemi smysly a vše prožívaly.

Jsou využívány i nahodile vzniklé situace a nápady, zkušenosti či přání dětí. **Metody práce a nabídku činností volí učitelky s ohledem na úroveň rozvoje konkrétní třídy a na jejím věkovém složení.** V souvislosti s tématem se účastníme exkurzí, divadel, výstav, interaktivních programů. Kolektiv s menším počtem dětí umožňuje reagovat na vzdělávací potřeby jednotlivých dětí. Vzhledem k tomu, že děti ve většině případů navštěvují MŠ tři roky, všechna témata neuskutečňujeme každý rok, ale objevují se v rámci tříletého cyklu.

6.2. Obsah integrovaného bloku

6.2.1. JÁ A SVĚT KOLEM MĚ

I. PRÁZDNINY JSOU ZA NÁMI

JÁ A MOJE ŠKOLIČKA

KAMARÁD JE TEN, KOHO MÁM RÁD!

BAREVNÝ TÝDEN

CHARAKTERISTIKA A ZÁMĚRY TÉMATU

Hlavním cílem bloku pro adaptační období na začátku školního roku je vyladit skupinu na společnou práci na základě společných zážitků. Vytvořit základní pravidla soužití, pocit důležitosti každého jednotlivce ve skupině. Začít budovat vztahy založené na vzájemné důvěře. Součástí tohoto celku je i diagnostika skupiny a jistý monitoring toho, co jednotlivé děti znají, umí a co je zajímavá. Různorodé činnosti v oblasti výtvarné, hudební, pohybové či jiných jsou pro učitelky odrazovým můstkem při sledování pokroku každého dítěte během školního roku a při plánování dalšího vzdělávání v MŠ.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- adaptovat se na nové prostředí
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a být přítom v psychické i fyzické pohodě
- znát jména kamarádů
- vyznat se ve školce i na zahradě
- mít povědomí o uložení hraček a pomůcek ve třídě
- poznat si své věci
- prosazovat se s ohledem na druhé
- spolupracovat s ostatními dětmi ve třídě
- komunikovat bez zábran
- účastnit se aktivně nabízených činností

- zvládat jednoduchou obsluhu, sebeobsluhu
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, udržovat pořádek

Navrhované činnosti a příležitosti

- hry a praktické seznámení s prostředím třídy, školy a jejím nejbližším okolím
- hry zaměřené na posilování kamarádských vztahů, vzájemnou toleranci, spolupráci
- hry se jmény kamarádů, se svou značkou
- hry na téma rodiny, přátelství
- formou hry, příběhu a rozhovoru rozlišovat, co je dobré a co špatné pro mě i ostatní
- výtvarné ztvárnění školky, kamarádů
- tvorba třídních pravidel
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- motivovaná cvičení, pohybové hry
- námětové a společenské hry
- grafomotorické cviky

II. ZIMA, ZIMA UŽ JE TADY, RADOSTI JE PLNO VŠADY

PADÁ SNÍH, PADÁ SNÍH, POJEDEME NA SANÍCH...

BUDE ZIMA, BUDE MRÁZ, KAM SE PTÁČKU, KAM SCHOVÁŠ?

DOBA LEDOVÁ

ZIMNÍ SPORTY

OLYMPIJSKÉ HRY

CHARAKTERISTIKA A ZÁMĚRY TÉMATU

K seznámení s tématem využíváme různorodé činnosti v oblasti výtvarné, hudební, pohybové a literární. V tomto tématu si přiblížíme charakteristické znaky zimy, vlastnosti sněhu a ledu. Všimáme si krás zimní přírody. Nezapomínáme na volně žijící zvířata a jejich obživu v zimním období. Seznamujeme se se zimními sporty a

některé si i vyzkoušíme. Hrajeme si ve sněhu a se sněhem. Vedeme děti k uvědomění si nebezpečí úrazu při vykonávání zimních sportů a k dodržování pravidel bezpečnosti.

Dostáváme se do světa fantazie a představ. Pohádka je téma dětskému světu snad nejbližší. Jejím působení využíváme k seznámení s mravními hodnotami (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí. Cílem je také vzbudit touhu po budoucím čtení (jak je dobré, když si můžeme číst a co všechno můžeme s knihou prožít). Snažíme se u dětí podnítit zájem o knihy.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- zachovávat správné držení těla
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru
- postupovat a učit se podle instrukcí a pokynů
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí, chránit přírodu, pečovat o živé tvory
- mít povědomí o významu aktivního pohybu
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc
- rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých, neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- zvládat běžné způsoby pohybu v různém prostředí (na sněhu a ledu)
- zachycovat své představy pomocí různých výtvarných technik
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- vyjadřovat myšlenky, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- učit se nová slova a aktivně je používat
- zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- chápat slovní vtip a humor
- projevovat zájem o knížky, šetrně s knihou zacházet a pracovat s ní, soustředěně poslouchat četbu

- vyjadřovat svou fantazii v tvořivých činnostech (tančit, experimentovat s pohybem, hudbou, rytmem)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
- plánovat, připravovat, těšit se
- poznávat sám sebe (co mám rád, co se mi líbí...)
- spolupracovat
- radovat se a užívat si veselí
- poznávat různá řemesla a profese
- pochopit, že lidé mají různé profese, přispívají svou prací k fungování světa, vážit si jejich práce
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- sluchově rozlišovat zvuky a tóny
- soustředěně poslouchat hudbu
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, uplatňovat návyky v základních formách společenského chování
- těšit se z příjemných zážitků, zachytit a vyjádřit své prožitky

NAVRHOVANÉ ČINNOSTI A PŘÍLEŽITOSTI

- experimenty a pokusy se sněhem a ledem
- sáňkování, klouzání, chůze ve sněhu, hry na sněhu a se sněhem
- krmení zvířat – výroba krmítka, dobroty pro ptáky
- poslech příběhů se zimní tematikou
- zpěv zimních písní
- zdravotní cvičení
- tvořivé práce z modelovací hmoty
- výtvarné, pohybové vyjádření zimy
- námětové hry
- hry podporující rozvíjení slovní zásoby

- pracovní listy zaměřené na logiku, porovnávání, počítání, postřeh apod.
- hádanky
- poslech pohádek a příběhů
- vyprávění pohádek podle obrázků
- vymýšlení konce pohádek
- výtvarné vyjádření pohádek
- dramatizace jednoduchých rolí
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- prohlížení a, „čtení“ knih
- výstavka knih
- návštěva městské knihovny
- společenské hry
- rytmizace slov
- nápodoba pohybů při tanci a cvičení
- poslech a zpěv písní, i pohádkových
- kresba, malba karnevalových masek, kostýmů
- karneval
- tematické hry seznamující s různými druhy profesí
- praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí a práce
- konstruktivní činnosti
- didaktické hry, z čeho je, co vyrobeno
- grafomotorika
- konkrétní činnosti s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádávání, odhad, porovnávání apod.)
- volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- rozhovory o práci dospělých, návštěva pracoviště některých rodičů
- pantomima

III. CO UŽ UMÍM

Á, BÉ, CÉ, DÉ KOČKA PŘEDE...

UŽ PŮJDU DO ŠKOLY

CHARAKTERISTIKA A ZÁMĚRY TÉMATU

V období před zápisem do ZŠ se děti seznámí s prostředím školy při návštěvě 1. třídy. Při hře „Na školu“ se s dětmi zamýšlíme nad otázkami, proč chodíme do školy, co všechno se můžeme ve školách naučit a co umíme už nyní.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- sluchově rozlišovat začáteční a koncové hlásky ve slovech
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky
- soustředěně poslouchat četbu, hudbu
- postupovat podle pokynů a instrukcí
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat nápady
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci
- chápat základní číselné a matematické pojmy a elementární matematické souvislosti
- chápat prostorové pojmy
- osvojovat si některé dovednosti předcházející psaní
- znát svou adresu bydliště
- záměrně se soustředit a udržet pozornost
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje, vyjadřovat je, rozhodovat o svých činnostech
- přijímat pozitivní hodnocení i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky

- osvojit si některé poznatky a dovednosti, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvíjet základní kulturně společenské postoje, návyky a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvářet pozitivní vztah k intelektuálním činnostem a učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojit si elementární poznatky o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

NAVRHOVANÉ ČINNOSTI A PŘÍLEŽITOSTI

- pracovní listy, labyrinty, spojovačky
- četba z knih, prohlížení encyklopedií
- práce s interaktivní tabulí
- návštěva základní školy
- hry podporující rozvíjení slovní zásoby
- poslech čteného textu, soustředění na text, samostatná interpretace
- rozvíjení početních představ, určování počtu,
- orientace v pojmech více - méně, větší- menší
- rozvíjení prostorové orientace, pravolevé orientace
- hra na školu
- zapamatování a interpretace básně nebo písně
- nácvik správného držení tužky
- besídka – loučení s předškoláky, nácvik vystoupení
- grafomotorická cvičení, uvolňovací cviky
- poznávání a vymýšlení jednoduchých homonym, synonym a antonym
- pracovní listy zaměřené na logiku porovnání, počítání, postřeh

- Logico Primo, Logico Picolo
- hudebně pohybové hry, zpívání, recitace
- kooperativní cvičení ve dvojicích a ve skupinách

IV. U NÁS DOMA

RÁJ DOMOVA...

AŽ JÁ BUDU VELKÁ

MÁMO TÁTO, MY JSME RODINA

OKOLO HRADECE, V MALÉ ZAHRÁDCE.

KDYŽ NARODÍ SE MALIČKÝ...

CESTA DO PRAVĚKU

CHARAKTERISTIKA A ZÁMĚRY TÉMATU

U dětí podporujeme vztah k místu, kde žijeme. Svátku maminek využíváme k prohloubení citových vztahů k jednotlivým členům rodiny a k sobě navzájem. Podporujeme u dětí vyjádření pocitu lásky, souznění, sounáležitosti. Seznamujeme se s pojmem zdraví, co pro nás znamená, co je mu prospěšné, co mu naopak škodí. Poznáváme své tělo, učíme se pojmenovat jeho jednotlivé části a některé orgány i znát jejich funkci. Snažíme se, aby děti měly povědomí o těle a jeho vývoji (o narození, růstu a jeho proměnách) a o tom, jak předejít nemoci, úrazu.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- učit se nová slova a aktivně je používat
- naučit se z paměti krátké texty
- chápat slovní vtip a humor
- utvořit jednoduchý rým
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat
- řešit problémy, předkládat nápady
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání s uměním
- zachytit a vyjádřit své prožitky
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé

- chápat prostorové pojmy (vlevo, vpravo, dole, nahoře, uprostřed, za, před, první, poslední)
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (pozdravit, poděkovat, poprosit)
- spolupracovat
- pojmenovat děje spojené se životem rodiny, rozlišit role členů užší i širší rodiny, vyjádřit citové vztahy k nim
- naučit se žít podle pravidel, uvědomit si, že každý má nějaká práva a povinnosti, že dodržovat pravidla se vyplácí
- respektovat potřeby druhého člověka, vycházet mu vstříc
- pochopit proměny lidského těla v čase, uvědomění si vlastního těla
- rozvíjet pohybové schopnosti a zdokonalovat dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky, rozvíjet a užívat všechny smysly
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkci, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- mít povědomí o okolí svého bydliště
- zachovávat správné držení těla
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- vyjádřit nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují

NAVRHOVANÉ ČINNOSTI A PŘÍLEŽITOSTI

- výroba přáníček a dárků
- příprava vystoupení pro rodiče
- čtení, poslech a vyprávění příběhů
- námětové hry na téma rodina, přátelství

- rozhovory a diskuse nad obrazovým materiálem
- uvolňovací cviky, omalovánky, vystřihovánky
- pohybové hry motivované jarem
- cvičení motivované činnostmi maminky
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho funkcí
- smyslové a psychomotorické hry
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- prohlížení a „čtení knížek“
- artikulační, sluchové, rytmické hry, hádanky, hry se slovy
- námětové hry, manipulační, dramatické a výtvarné činnosti
- diskuse nad problémy, vyprávění, poslech
- zdravotní cvičení, cvičení ve dvojicích, cvičení s netradičním náčiním

V. TĚŠÍME SE NA PRÁZDNINY

JEN SI DĚTI VŠIMNĚTE, CO JE KRÁSY NA SVĚTĚ!

DĚTI, POZOR, ČERVENÁ!

NASTUPOVAT, JEDEME

CHARAKTERISTIKA A ZÁMĚRY TÉMATU

Letní období nám umožňuje přenášet činnosti na zahradu či jinam do přírody. Rozvíjíme u dětí fyzickou zdatnost a vytrvalost. Užíváme si spontánních her a činností. Rozvíjíme u dětí schopnost využít vlastní kreativitu a fantazii. Povídáme si o naší planetě, o existenci různých zemí a kultur. Vedeme děti ke spolupráci, toleranci a citlivému jednání v souladu s všelidskými hodnotami pro generaci třetího tisíciletí jako je nedotknutelnost lidských práv, individuální svoboda, rovnost všech lidí bez ohledu na pohlaví, národnost, barvu pletí.

Povídáme si o letních radovánkách i riziku s nimi spojeném. Hrajeme hry na téma dopravy. Prakticky nacvičujeme pravidla bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní. Loučíme se s našimi „školáčky“.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- soustředit se na činnost a její dokončení
- mít povědomí o existenci různých kultur, různých zemí, vesmíru
- osvojit si poznatky o blízkém i vzdálenějším okolí svého bydliště
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- uvědomovat si nebezpečí, které je spojeno s letním obdobím
- umět rozvinout, zorganizovat hru, spolupracovat s kamarády
- rozlišovat některé obrazné symboly (orientační a dopravní značky, turistické značení, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu a komunikativní funkci
- chovat se bezpečně doma i na ulici
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- vyjadřovat svou fantazii v tvořivých pohybových činnostech
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla
- ovládat koordinaci ruky a oka
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo)
- chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože každý je jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí apod.), že odlišnosti jsou přirozené
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými lidmi
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem)

- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním

NAVRHOVANÉ ČINNOSTI A PŘÍLEŽITOSTI

- poznávání světa na mapě, práce s encyklopediemi, publikacemi o světě
- oslava svátku dětí, hry a soutěže
- hry na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik
- školní výlety
- kresba zážitků z výletu
- nácvik básniček a písniček na dané téma
- pracovní listy, labyrinty, spojovačky
- pohybové hry
- námětové hry spojené s daným tématem
- kreslení a další tvořivá činnost na volné téma
- hry s pískem a vodou, otužování
- jízda na koloběžkách
- čím a kam cestujeme, popis obrázků

SMĚŘUJEME KE KOMPETENCÍM:

Kompetence k učení:

- Dítě má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, které dítě obklopuje
- Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

Kompetence k řešení problémů:

- Dítě si všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí
- Rozlišuje řešení, která jsou funkční, a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit

Komunikativní kompetence

- Dítě se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky
- Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává.

Sociální a personální kompetence:

- Dítě se dokáže ve skupině posadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje
- Chová se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

Činnostní a občanské kompetence:

- Dítě se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- Uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat. Chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu.

6.2.2. JÁ A PŘÍRODA KOLEM MĚ

I. CO PŘINÁŠÍ PODZIM

NA ZÁŘÍ - TĚŠILI SE SADAŘI!
VLAŠTOVIČKO, LETĚ!
TÁTA NÁŠ ŠEL NA HOUBY...
PADÁ LISTÍ ZLATÉ, RUDÉ...
VYLETĚL SI PYŠNÝ DRAK...
TIŠE, TIŠE JEŽEK SPÍ...

CHARAKTERISTIKA A ZÁMĚRY TÉMATU

Cílem je seznámit děti s okolním přírodním prostředím a jednotlivými ekosystémy. Snadné dostupnosti lesa, louky, řeky Orlice a Stříbrného rybníka využíváme (nejen na podzim) k přímému kontaktu s přírodou, k jejímu pozorování a vnímání všemi smysly. Na základě prožitků se snažíme vytvářet pocit sounáležitosti s živou i neživou přírodou. Učíme děti chápat, že člověk svým chováním ovlivňuje své životní prostředí, vedeme je k jeho ochraně. Různorodé činnosti v oblasti výtvarné, hudební, literární, pohybové či jiných využíváme k seznámení dětí s plody podzimu, migrací ptáků, přípravou volně žijících zvířat na zimu.

Klademe důraz na prožitkové učení, vnímání všemi smysly a využití zkušeností dětí, např. se sklizní a zpracováním ovoce a zeleniny. V této souvislosti nezapomínáme zdůraznit význam ovoce a zeleniny pro zdraví člověka. Pozorujeme barvy podzimu, změny počasí a jeho vliv na okolní svět. Při výtvarných, ale i jiných činnostech, využíváme různorodé přírodniny. Věnujeme se podzimním radovánkám a činnostem spojeným s tímto obdobím. Dále se zaměřujeme na upevňování hygienických návyků, návyků společensky přijatelného chování a na jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- osvojovat si jednoduché poznatky o přírodě a jejích proměnách
- poznávat některé rostliny, stromy (jehličnaté – listnaté), plody – houby (jedlé – jedovaté)
- překonávat lesní překážky, chůze v nerovném terénu, prostorová orientace
- zvládat základní pohybové dovednosti
- chápat význam lesa pro člověka a společnost
- řešit úkoly a problémy – pracovní listy, labyrinty
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů, třídit na základě společné vlastnosti, záměrně pozorovat
- zdokonalovat koordinaci ruky a oka, zdokonalovat jemnou motoriku při práci s grafickým a výtvarným materiálem, rozvíjet dovednosti jako je lepení, stříhání, bezpečné zacházení při vystřihování, správné držení tužky
- chápat význam aktivního pohybu na zdraví a pohodu člověka
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně formulovaných větách
- vyjadřovat svou fantazii v tvořivých činnostech
- být citlivý ve vztahu k přírodě
- spolupracovat s ostatními, rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádku a škod – nakládat vhodným způsobem s odpady
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- mít povědomí o významu péče o čistotu, zdraví a zdravé výživě
- znát a umět pojmenovat některé plody – vědět, že pracovitost je vlastnost člověka, která mu přináší prospěch
- zacházet s běžnými pracovními pomůckami a předměty denní potřeby
- chápat základní číselné a matematické pojmy (početní řada, poznat více, méně, stejně, porovnávat, uspořádat, třídit soubory předmětů podle daného pravidla)
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- uplatňovat návyky v základních formách slušného chování ve styku s dospělými i dětmi
- porozumět, že změny jsou přirozenou součástí života

- naučit se z paměti krátké texty, písně s podzimní tematikou, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu
- porozumět slyšenému, zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách
- těšit se z přírodních i kulturních krás i setkávání s uměním
- rozvíjet dětská přátelství spolu s rodiči
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité – odhadovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy jevů, předmětů a vzájemné souvislosti mezi nimi
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat základní a některé doplňkové barvy
- utvořit jednoduchý rým
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové hlásky ve slovech, rozvíjet sluchové dovednosti při rozkladu slov
- učit se nová slova a aktivně je používat

NAVRHOVANÉ ČINNOSTI A PŘÍLEŽITOSTI

- pozorování podzimní přírody
- hry s ovocem a zeleninou
- fantazijní, výtvarné tvoření s dary zahrádky
- určování vlastností, počtu, prostorové pojmy
- hudebně pohybové hry, zpívání, recitace k tématu, poslech
- konstruktivní, námětové hry
- zdravotní cvičení, cvičení ve dvojicích, cvičení s netradičním náčiním
- prohlížení publikací s přírodní tematikou
- vyprávění zážitků, dojmů, příběhů
- pozorování práce na zahrádkách, polích
- pozorování počasí a jeho změny
- pozorování stromů, jejich plodů, hledání rozdílů, znaků
- sběr přírodnin, hry s nimi, třídění, porovnávání, počítání, skládání
- ekologicky motivované hry

- skupinové práce
- výtvarné a pracovní činnosti – malování, lepení, stříhání, modelování
- prohlížení knih, encyklopedií, rozhovor nad obrázky, vyprávění
- recitace, nácvik textů, zpěv písní s aktuální tematikou
- grafomotorická cvičení
- podzimní vycházky spojené s tématem
- povídání si o lese, jeho obyvatelích, přípravách na zimu

II. PŘÍRODA SE PROBOUZÍ!

TÁTA VČERA NA VENKU, NAŠEL PRVNÍ SNĚŽENKU

HŘEJ SLUNÍČKO HŘEJ!

NA JAŘE KDYŽ KVETE SAD, NA SVĚTĚ JE KAŽDÝ RÁD

NAŠE KOČKA STRAKATÁ, MĚLA ČTYŘI KOŤATA...

MÁME RÁDI ZVÍŘATA

VRBY SE NÁM ZELENÁJÍ...

VSTÁVEJ, SEMÍNKO, HOLALA!

ČTYŘI KRÁLOVSTVÍ ANEB ZÁKLADNÍ PODMÍNKY ŽIVOTA

SVĚT KOLEM MĚ

CHARAKTERISTIKA A ZÁMĚRY TÉMATU

Okolní probouzející se jarní přírodu využíváme k rozvoji estetického vnímání, cítění a prožívání, k rozvoji dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit (slovně, výtvarně...) Rozvíjíme úctu k životu ve všech jeho formách. Poznáváme charakteristické znaky jara – jarní počasí, zvířata a jejich mláďata, hnízdící ptáky, jarní květiny... Velikonoce pojmáme spíše jako svátky jara - oslavu jarní přírody. Děti se seznámí s lidovými tradicemi (vynášení Moreny, pomlázka, barvení vajec...) i s velikonočními zvyky v zahraničí. Děti se aktivně podílí na výzdobě prostředí. Důraz je kladen na prožitkové učení. Pozorujeme jarní zahrádky. Děti si samy vyzkouší, jak ze semínka vyroste nová rostlinka. V souvislosti se Dnem Země si připomeneme, jak správně třídit odpady. Na základě prožitků se snažíme vytvářet pocit

sounáležitosti s živou i neživou přírodou. Učíme děti chápat, že člověk svým chováním ovlivňuje své životní prostředí, vedeme je k jeho ochraně.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. nůžkami, barvami, s tužkami, papírem, modelovací hmotou
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se pomocí hudebních a hudebně pohybových činností
- všímat si změn a dění v nejbližším okolí
- poznávat živočichy a jejich mláďata, mít základní poznatky o jejich životě
- mít povědomí o významu chování zvířat (co nám dávají)
- učit se nová slova a aktivně je používat
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci
- porozumět slyšenému
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů, všímat si změn v přírodě
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- vyjadřovat svou fantazii v tvořivých činnostech
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- projevovat zájem o knížky
- naučit se z paměti krátké texty
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, poznat více, stejně, první, poslední)
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí
- zachytit a vyjádřit slovně své prožitky
- vést rozhovor
- umět rozlišovat, co příroda potřebuje a co ji naopak škodí
- pomáhat pečovat o okolní prostředí (nakládat vhodným způsobem s odpady, chránit přírodu v okolí, živé tvory)

- mít elementární povědomí o planetě Zemi

NAVRHOVANÉ ČINNOSTI A PŘÍLEŽITOSTI

- pozorování probouzející se jarní přírody, vnímání všemi smysly
- ekologicky motivované hry
- písničky, básničky s jarním tématem
- pohybové hry a cvičení motivované jarem
- puzzle – skládání obrázku k tématu
- první jarní kytičky různou technikou
- kreslení a modelování zvířat
- konstruktivní činnosti
- návštěva minizoo v Častolovicích a ve Stěžerech
- pozorování živočichů lupou, dalekohledem
- rozlišování a pojmenování domácích, hospodářských, volně žijících a exotických zvířat
- návštěva hospodářství
- sběr přírodnin, poznávání bylin
- nácvik básní a písní s velikonoční tematikou
- vycházky pozorování změn v zahradách, v přírodě
- setí, sázení
- výtvarné zachycení prožitků
- malování, kreslení, koláž – květiny a keře
- pozorování hmyzu v trávě
- četba z knih, prohlížení encyklopedií
- omalovánky, pracovní listy
- vystřihování a lepení
- smyslové a psychomotorické hry
- čarodějnický rej v MŠ
- vycházky do lesa, na louku, k řece Orlici, ke Stříbrnému rybníku

SMĚŘUJEME KE KOMPETENCÍM

Kompetence k učení:

- Dítě učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

Kompetence k řešení problémů

- Dítě užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupu, pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

Komunikativní kompetence:

- Dítě komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostych s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícný a aktivní je výhodou
- Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

Sociální a personální kompetence:

- Dítě se spolupodílí na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim.

Činnostní a občanské kompetence:

- Dítě odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem.
- Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce i úsilí druhých.
- Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat.

6.2.3. SVÁTKY A TRADICE

I. PODZIMNÍ SVÁTKY A TRADICE

DOŽÍNKY

TO JE ZLATÉ POSVÍCENÍ

HALLOWEEN

DUŠIČKY

NA SVATÉHO MARTINA, KOUŘIVÁ SE Z KOMÍNA

SV. BARBORKA

CHARAKTERISTIKA A ZÁMERY TÉMATU

Připomenutí si známých, i méně známých lidových tradic a zvyklostí. V dětech budeme probouzet zvědavost, fantazii a úctu. Podzimní čas se budeme nadále snažit trávit v přírodě. Povíme si, jak trávili toto období naši dědečkové a babičky a jak ho tráví dnešní děti. Budeme se snažit o co největší vlastní prožitek dětí. Společně se vydáme na „Dožínky“ kde se děti dozví informace i chovu hospodářských zvířat a zemědělství. Děti se budou podílet na výzdobě školy a výrobě „halloweenských masek“. Rodiny dětí zapojíme do společné odpolední akce „Svatý Martin“. Ve třídách budeme s dětmi pozorovat kvetoucí „Barborky“. Tradici „Dušiček“ zmíníme pouze okrajově a její připomenutí ponecháme spíše na rodinách dětí.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- umět spolupracovat
- radovat se a užívat si veselí
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- mít elementární povědomí o způsobu života a tradicích našich předků a tradicích jiných národů a kultur
- prožívat společně radost s ostatními
- naučit se používat nové materiály při tvoření
- pamatovat si texty nových písní, reprodukovat je
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a dokončit ji
- prožívat radost z úspěchu, učit se vyrovnat se z neúspěchem

- učit se nová slova a aktivně je používat
- poznat některé písmena a číslice, určovat počáteční hlásku
- porozumět slyšenému, zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a umět ho převyprávět
- soustředit se na činnost, udržet pozornost
- učit se přiměřeně prosazovat vlastní názor
- učit se žít podle pravidel, respektovat druhé, uvědomit si, že každý má práva a povinnosti
- cítit úctu, pokoru ke starším lidem, seznámit se s životem lidí v minulosti
- aktivně chránit své zdraví, dodržovat zásady správného životního stylu, dbát na shodné držení těla
- chovat se opatrně při kontaktu s cizími lidmi
- uvědomit si nebezpečí při manipulaci s ohněm

NAVRHOVANÉ ČINNOSTI A PŘÍLEŽITOSTI

- výtvarné a pracovní činnosti – malování, lepení, stříhání, modelování
- prohlížení knih, encyklopedií, rozhovor nad obrázky, vyprávění
- recitace, nácvik textů, zpěv písní s aktuální tematikou
- pečení koláčů
- výzdoba třídy a školy
- výroba lampiónu
- návštěva hospodářských zvířat, seznámení se s jejich životem a chovem
- námětové a společenské hry
- pohybové hry, zdravotní cviky
- hry podporující rozvíjení slovní zásoby
- nápodoba pohybů při tanci a cvičení
- ekologicky motivované hry
- společná akce s rodinami dětí – Svatý Martin
- skupinová práce, práce ve dvojicích
- pozorování změn v přírodě
- pozorování rozkvetlé „Barborky“

II. ZIMNÍ SVÁTKY A TRADICE

MY SE ČERTA NEBOJÍME!

MIKULÁŠ ZTRATIL PLÁŠŤ

JÁ MÁM Z VÁNOC NEJRADEJI, KDYŽ SE DOMA VŠICHNI SMĚJÍ

PŮJDEM SPOLU DO BETLÉMA!

VÁNOCE, VÁMOCE PŘICHÁZEJÍ

MY TŘI KRÁLOVÉ JDEME K VÁM

MASOPUST

HALÓ, PANE KARNEVALE, RAČTE DÁLE...

POJĎTE S NÁMI DO POHÁDKY

CHARAKTERISTIKA A ZÁMĚRY TÉMATU

Cílem je umožnit dětem prožívat lidovou tradici obchůzky Mikuláše s čertem, radostně bez stresu a strachu. V adventním čase se snažíme, ukázat dětem toto období jako čas klidu, pohody a radosti. Důraz je kladen na prožitkové učení a tvořivé sebevyjádření dětí. Děti se seznamují s tradicemi českých lidových Vánoc. Aktivně se podílí na výzdobě třídy.

Různorodé činnosti, v oblasti výtvarné, hudební, pohybové či jiných, vyústí v představení pro rodiče na vánoční besídce. Dárky do naší školky nenosí jen Ježíšek, ale i děti samy obdarovávají své kamarády. Rozvíjíme tak u dětí potřebu vědomě působit radost druhým a posilujeme citové vztahy dětí ke svým nejbližším. Nezapomínáme obdarovat i zvířátka a ptáčky. Po novém roce využíváme pohádkového příběhu k seznámení dětí s pojmy souvisejícími s časem, jako jsou rok, měsíce, roční období, dny v týdnu atd. Vánoční období ukončí tradičně svátek Tří králů. Připomenutí si méně známých lidových tradic a zvyky a tradice jiných národů a kultur.

Děti se seznamují s tradicí masopustu. Všechny činnosti v tomto období směřují k realizaci maškarní veselice. Děti se aktivně podílejí na přípravě prostředí. Učí se poznávat a používat některé hudební nástroje. Tradiční řemesla porovnáme se současnými profesemi. Zdůrazňujeme význam práce člověka pro rodinu a společnost a význam jednotlivých profesí. Děti se učí znát vlastnosti a využití některých materiálů (papír, plast, sklo).

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru
- sladit pohyb se zpěvem
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor
- formulovat otázku
- naučit se z paměti texty básní, písní, reprodukovat je před rodiči
- chápat slovní vtip a humor
- řešit problémy
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- prožívat radost ze zvládnutého
- vyvinout volní úsilí
- zachytit a slovně vyjádřit své prožitky
- ovládat koordinaci ruky a oka, jemnou motoriku, zacházet s grafickým materiálem
- sledovat příběh
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků a umět je zachytit a vyjádřit
- spolupracovat s ostatními
- vnímat, co si druhý přeje a potřebuje
- umět vyjádřit svá přání
- chápat elementární časové pojmy a částečně se orientovat v čase
- učit se nová slova a aktivně je používat
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu
- odhadovat podstatné znaky předmětů, jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi
- všímat si, že svět má svůj řád, přesto jsou změny přirozené a je třeba s nimi počítat
- umět spolupracovat
- radovat se a užívat si veselí
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech

- mít elementární povědomí o způsobu života a tradicích našich předků a tradicích jiných národů a kultur

NAVRHOVANÉ ČINNOSTI A PŘÍLEŽITOSTI

- rozhovory nad adventním věncem – vysvětlení pojmu
- návštěva Mikuláše v MŠ
- nácvik říkadel a písní s vánoční tematikou
- vánoční úklid hraček
- poslech příběhů a pohádek s vánoční tematikou
- zpívání a poslech koled
- adventní tvoření, pečení cukroví
- zdobení stromečku, výroba ozdob
- cvičení podle hudby
- výroba vánočních přáníček netradiční technikou
- malování, kreslení – vánoční témata
- diskuse na téma: Čím udělám druhému radost?
- grafomotorika – uvolňovací cviky
- vánoční nadílka ve třídě – dárečky pod stromečkem
- obdarování svých blízkých
- obdarování zvířátek a ptáčků

3. JARNÍ TRADICE:

Připomenutí si méně známých lidových tradic a zvyky a tradice jiných národů a kultur.

CHARAKTERISTIKS!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

HODY, HODY, DOPROVODY

APRÍL

MORENO, MORENO PRYČ S TEBOU

FILIPOJAKUBSKÁ NOC - „PÁLENÍ ČARODĚJNIC“

MAMINKA MÁ SVÁTEK

DEN DĚTÍ

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- umět spolupracovat
- radovat se a užívat si veselí
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- mít elementární povědomí o způsobu života a tradicích našich předků a tradicích jiných národů a kultur

SMĚŘUJEME KE KOMPETENCÍM

Kompetence k učení:

- Dítě uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení.
- Dítě se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění.

Kompetence k řešení problémů:

- Dítě řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě podoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého.
- Dítě se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.

Kompetence komunikativní

- Dítě se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci.
- Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím.

Činnostní a občanské kompetence:

- Dítě se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat.
- Dítě si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat. Chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu.

Sociální a personální kompetence

- Dítě projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost.
- Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí.
- Je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným.

Činností a občanské kompetence

- Dítě dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky.
- Zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřené aktuálnímu dění.
- Spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat.

6.3. Zpracování integrovaných bloků, pravidla pro vytváření TVP

Povinná součást třídních vzdělávacích programů:

1. Jmenný seznam dětí dle abecedy a věku v každé třídě
2. Jména pedagogů vyučujících ve třídách
3. Základní údaje o mateřské škole, (adresa, kontakty)
4. Charakteristika třídy – věkové složení, poměr chlapců a dívek, děti s OŠD, mimořádně nadané děti, integrované děti, děti s podpůrným opatřením
5. Nadstandardní aktivity v mateřské škole – seznam a popis nadstandardních aktivit, které mateřská škola v aktuálním školním roce nabízí.
6. Pravidla chování v mateřské škole – pravidla jsou vytvářena a doplňována v závislosti na aktuální situaci ve třídách.
7. Obsah výchovně vzdělávací práce – jednotlivá témata, která jsou v každé třídě přiměřeně uzpůsobena dětem různého věku.
8. Evaluace integrovaného bloku
9. Pravidelné hodnocení naplňování cílů jednotlivých oblastí RVP-PV každá učitelka si zaznamenává jaké naplnila cíle.

V mateřské škole jsou dvě třídy, kde s dětmi v rámci dne pracují všechny čtyři učitelky. Po důkladném zvážení všech okolností a přihlédnutí ke konkrétním potřebám naší mateřské školy, jsme se rozhodli tvořit TVP jeden. Při tvorbě třídního vzdělávacího programu učitelky vychází ze školního vzdělávacího programu, který byl zpracován v souladu s rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Na tvorbě TVP se tedy podílí všichni pedagogičtí pracovníci, kteří spolu úzce spolupracují.

Při tvorbě tematických celků vycházíme především z vnímání přírody a jevů souvisejících se střídáním ročních období, dále pak různých výročí, svátků a tradic (např. Vánoce, Den dětí, Masopust atd.). Dané téma pak prolíná všemi činnostmi v

MŠ. Jednotlivá témata na sebe navazují a vzájemně se doplňují. Snažíme se děti zaujmout, vtáhnout do dění, aby ony samy byly aktéry, aby nejen viděly a slyšely, ale také „ochutnaly, osahaly, očichaly si“ - zkrátka vnímaly všemi smysly a vše prožívaly. Jsou využívány i nahodile vzniklé situace a nápady, zkušenosti či přání dětí. Metody práce a nabídku činností volí učitelky s ohledem na úroveň rozvoje konkrétní třídy a na její věkové složení. Kolektiv s menším počtem dětí umožňuje reagovat na vzdělávací potřeby jednotlivých dětí.

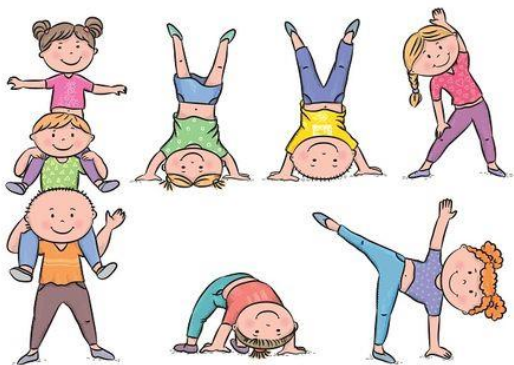
Po vypracování je vždy tematický blok založen do složky TVP a vyvěšen na nástěnku pro možnost seznámení rodičů s charakteristikou integrovaného bloku a nabídkou činností pro aktuální období.

6.4. Nadstandardní aktivity v mateřské škole

V odpoledních hodinách probíhají v mateřské škole nadstandardní aktivity, vedené učitelkami mateřské školy. Jsou zcela zdarma a děti je navštěvují dle jejich zájmu a zájmu rodičů. Děti, které kroužek nenavštěvují, zůstávají s druhou učitelkou ve třídě či školní zahradě a nijak se jejich režim v mateřské škole nemění. V současném školním roce nabízíme tyto nadstandardní aktivity:

„TĚLÁČEK“

Probíhá v pondělí po odpolední svačině. Z důvodu každoročního velkého zájmu je rozdělen na dvě skupiny – předškoláci a mladší děti, děti se tak zapojují do zájmové pohybové činnosti. Všechny sportovní činnosti jsou vedeny formou hry – jedná se o zábavnou formu, která je ve většině případů motivována tématem probíhajícím v MŠ. Při aktivitách nechybí ani krátká rozcvička, protahovací a posilovací část.

„ANGLIČTINA“

Angličtina probíhá pod vedením učitelky mateřské školy. Cílem je vzbudit v dětech zájem o cizí jazyk, porozumět jednoduchým slovním pokynům, naučit se pojmenovat barvy, zvířata, ovoce, zeleninu, části těla. Výchovně vzdělávací činnost probíhá prožitkovou formou a kooperativním učením na základě zážitků a zkušeností, hrou a spontánním učením.

„FLÉTNIČKA“

Na flétničce se děti seznamují se zobcovou flétnou, učí se správně ji držet a foukat do ní. Kromě samotné hry na nástroj se seznamují s notami, s notovou osnovou a s hudebními značkami. Noty mají svá jména a jsou barevně rozlišeny. V rytmických cvičení dělí děti slova na slabiky, učí se držet rytmus a tempo. Při hraní trénují pozornost a paměť. Snaží se soustředit na způsob hraní jednotlivých tónů. V neposlední řadě se děti učí správně dýchat, což má všeobecně prokázaný příznivý vliv na správné ovládání dechových funkcí.

„ZPĚVÁČEK“

Dalším kroužkem v mateřské škole bude „Zpěváček“. Z názvu je patrné, že se jedná o hudební aktivity do kterých bude mimo zpěvu lidových či umělých písní zařazena i hra na orffovy nástroje a také hudebně-pohybové hry. Písně budou doprovázené hrou na klavír. Hudební aktivity jsou pro děti přínosné při rozvoji řečových schopností a citu pro rytmus.

Další nabízené činnosti:

„LYŽOVÁNÍ“

Od školního roku 2018/2019 jsme se rozhodli zařadit do nabídky činností týdenní „lyžařský výcvik“. Probíhá po dobu pěti dní – pondělí až pátek, formou každodenního dojíždění autobusem do lyžařského centra. Lyžování je určeno dětem ve věku 4-6 let. Cílem je:

- naučit děti správnou techniku sjezdového lyžování,
- seznámit se s instruktory,
- poznat nové zkušenosti,
- prožít nové zážitky,
- seznámit se s vlastnostmi sněhu
- dbát o své zdraví i zdraví druhých

„PLAVÁNÍ“

Ve školním roce 2017/2018 jsme začali navštěvovat Plaveckou školu Zéva v Hradci králové. Plavání se velmi osvědčilo, proto budeme dojíždění pokračovat i v dalších letech. Plaveckou školu navštěvujeme jednou týdně po dobu deseti lekcí. Určeno je pro děti ve věku 4-6 let. Děti jsou rozděleny na dvě skupiny – plavci a neplavci a je s nimi pracováno podle jejich možností a potřeb. Cílem je:

- naučit děti správnou techniku plavání
- nebát se vody
- dbát o své zdraví
- otužit se, podporovat imunitu dětí
- spolupracovat s ostatními dětmi, s instruktory
- respektovat a dodržovat pravidla
- podporovat v dětech samostatnou, učit je starat se o své věci

„SOLNÁ JESKYNĚ“

Vždy na podzim navštěvuje každá třída pětkrát solnou jeskyni, která má blahodárný účinek na zdraví a imunitu dětí. V solné jeskyni děti relaxují při poslechu pohádky. Hrají si se solí nebo odpočívají na lehátkách. Cílem je:

- podpořit imunitní systém dětí
- uvědomit si, co je našemu zdraví prospěšné a co mu škodí.
- umět se uvolnit, relaxovat
- být ohleduplný k ostatním, respektovat a dodržovat společná pravidla
- dodržovat bezpečnostní pravidla při cestování MHD, dbát pravidel bezpečného silničního provozu

PROJEKT – „Ve zdravém těle zdravý duch“

Délka projektu – roční

Realizace projektu probíhá v každodenních činnostech. Záměrem je podporovat zdravý duševní a tělesný vývoj dítěte.

Cílem projektu je:

- uvědomit si, co je pro náš život prospěšné
- dbát o své zdraví, být ohleduplný k druhému
- rozvíjet v dětech touhu po aktivním pohybu
- umět se vhodně oblékat za každého počasí
- otužovat se
- učit se novým sportům, umět soutěžit, vyhrávat i prohrávat
- umět relaxovat, uvědomit si, kdy jsem unavený
- vést děti ke zdravému stravování, připravovat si jednoduché pokrmy
- vést děti k pozitivnímu myšlení, umět si jít za svým snem
- být zdravě sebevědomý, umět přijmout kritiku, nebát se projevit svá přání, umět říct svůj názor a tolerovat názor druhého
- znát své tělo

Nabízené činnosti:

- plavání, lyžování
- procházky do lesa, do okolní přírody
- podílení se na projektu „Zdravá 5“
- vaření lehkých, zdravých pokrmů, salátů, pomazánek
- účast na sportovních soutěžích
- solná jeskyně
- zdravotní cviky, relaxace

PROJEKT - „S přírodou jsem kamarád, zvířátka mám rád“

Délka projektu – roční

V naší mateřské škole se snažíme dětem co nejvíce přiblížit krásy přírody. Jelikož jsme obklopeni lesem, loukou, řekou i rybníkem, nemusíme dětem o rostlinách a živočích pouze vyprávět a ukazovat jim obrázky. Děti mají možnost vidět vše na vlastní oči, vnímat přírodu všemi smysly. Učíme děti vážit si přírody, uvědomit si, že každý živočich má na světě své místo. Klademe důraz na ochranu přírody a ekologii. Již několik let jsme zapojeni do projektu „Mrkvička“ a spolupracujeme s ekologickým centrem SEVER.

Naším cílem je:

- učit děti respektovat a vážit si živé i neživé přírody
- pěstovat v dětech odpovědnost za své činy a za stav životního prostředí
- pečovat o bylinková a zeleninový záhonek v MŠ
- starat se o bylinkovou skalku
- starat se o rybičku v MŠ
- třídit odpad, uvědomit si proč je to důležité
- pozorovat broučky v hmyzím hotelu
- zdokonalovat fyzickou zdatnost
- znát názvy rostlin a živočichů, se kterými se můžeme setkat

Nabízené činnosti:

- vycházky do lesa, psychohygienu v lese
- návštěva statku se zvířátky, nošení potravy do krmelců
- návštěva psího útulku v Hradci Králové
- spolupráce s ekologickým střediskem SEVER
- vybudování a pozorování hmyzího hotelu
- péče o zvířátko v MŠ

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Evaluace – systematické posuzování a vyhodnocování procesu vzdělávání a jeho výsledků. Výsledky slouží jako zpětná vazba pro zkvalitnění činností školy.

7.1. Vnitřní evaluace na úrovni třídy MŠ

SEBEHODNOCENÍ VLASTNÍ PRÁCE	
Cíl	Zhodnotit, co se povedlo, co ne a proč, závěry jsou využívány pro další pedagogickou činnost a další plánování
Čas. rozvrh	Denně, bez písemného záznamu
Metody, techniky, nástroje	Zpětná vazba Rozbor – sebereflexe
Kdo	Učitelky

EVALUACE TEMATICKÉHO CELKU A JEDNOTLIVÝCH INTEGROVANÝCH BLOKŮ	
Cíl	Vyhodnotit naplnění stanovených výstupů v rámci zrealizované vzdělávací nabídky, stanovit případná opatření pro další práci
Čas. rozvrh	Průběžně a po ukončení každého bloku, s ohledem na stanovená kritéria, která důsledně vycházejí z rámcových i specifických cílů Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání <ul style="list-style-type: none"> 1. kritérium rozvoje osobnosti dítěte a jeho schopnosti učení 2. kritérium osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost 3. kritérium získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí
Metody, techniky, nástroje	Hodnocení <ul style="list-style-type: none"> Co děti nejvíce zaujalo? Projevily děti opravdový zájem o činnosti? O které? Jak byla u dětí rozvíjena samostatnost? Jak byla u dětí rozvíjena osobnost a schopnost učení? S jakou morální kvalitou se děti seznámily? Co se naučily? Promítlo se téma do spontánních činností dětí? Promítlo se téma do dětské komunikace? Promítlo se téma do interiéru třídy? Promítlo se téma do rodin dětí? Závěry pro další činnost?... Konzultace učitelek Zpětná vazba od dětí, rodičů a její vyhodnocování
Kdo	Učitelky

EVALUACE INDIVIDUÁLNÍCH PLÁNŮ	
Cíl	Zhodnotit připravenost na školu u dětí v posledním roce před zahájením povinné školní docházky a s odkladem školní docházky. Zhodnotit přínos a naplnění individuálních plánů.
Čas. rozvrh	Průběžně, v lednu a červnu zápis
Metody, techniky, nástroje	Pozorování Analýza produktů dětí Záznamy dítěte Konzultace učitelek Konzultace s rodiči
Kdo	Učitelky

VYHODNOCOVÁNÍ INDIVIDUÁLNÍHO ROZVOJE DÍTĚTE - PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA	
Cíl	Průběžně sledovat a vyhodnocovat individuální rozvoj a učební pokroky každého jednotlivého dítěte, eventuálně dle potřeby stanovit případná opatření
Čas. rozvrh	2 x ročně
Metody, techniky, nástroje	Dokumentace - záznam do příslušného formuláře Pozorování Analýza produktů dětí Konzultace učitelek Konzultace s rodiči
Kdo	Učitelky

EVALUACE – DIAGNOSTIKA TŘÍDY	
Cíl	Sledujeme v rámci třídy, jestli se nám daří naplňovat výstupy stanovené v ŠVP
Čas. rozvrh	Průběžně
Metody, techniky, nástroje	Pozorování Konzultace učitelek
Kdo	Učitelky

7.2.Vnitřní evaluace na úrovni školy

DOKUMENTY ŠKOLY – ŠVP – TVP

Tato oblast by měla ověřit naplňování stanovených záměrů a cílů v dokumentech školy a zároveň soulad školních dokumentů s cíly RVP.

SOULAD TVP – ŠVP – RVP	
Cíl	Ověřit soulad TVP – ŠVP, hodnocení naplňování záměrů, vzdělávacího obsahu, podmínek, metod, forem práce
Čas. rozvrh	1 x ročně pedagogická porada - červen
Metody, techniky, nástroje	Záznamy o dětech Hospitační záznamy Hodnocení integrovaných bloků Konzultace učitelek Fotodokumentace Dotazníky
Kdo	Učitelky, ředitelka

PRŮBĚH VZDĚLÁVÁNÍ

Evaluace průběhu vzdělávání je zaměřena na hodnocení vlastního vzdělávacího procesu, používaných metod a forem práce, uplatnění nových poznatků a zkušeností, naplnění cílů a záměrů ŠVP.

EVALUACE UPLATNĚNÝCH METOD, POSTUPŮ, FOREM PRÁCE – VZDĚLÁVACÍ PROCES	
Cíl	Zhodnocení vlastního průběhu vzdělávání z hlediska používaných metod a forem práce se záměry v této oblasti v ŠVP
Čas. rozvrh	Průběžně
Metody, techniky, nástroje	Konzultace pedagogů Hospitace Pedagogické porady
Kdo	Učitelky, ředitelka

OSOBNÍ ROZVOJ PEDAGOGŮ	
Cíl	Zhodnotit přínos z DVPP pro další práci, hodnocení vlastního vzdělávacího procesu
Čas. rozvrh	Při pedagogické poradě
Metody, techniky, nástroje	Konzultace Pedagogické porady Hospitace Dotazníky Sebehodnocení
Kdo	Učitelky, ředitelka

PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Cílem evaluační činnosti v této oblasti je vyhodnocení podmínek pro průběh vzdělávání ve vztahu k podmínkám RVP PV.

EVALUACE PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK	
Cíl	Zhodnotit personální podmínky ve vztahu k naplnění cílů RVP Kvalifikovanost pedagogického týmu Normativní počty pedagogických pracovníků x počty dětí Normativní počty provozních zaměstnanců Efektivita – personální zabezpečení
Čas. rozvrh	1 x ročně
Metody, techniky, nástroje	Dotazníky Kontrolní činnost Hospitace Pedagogické a provozní porady
Kdo	Ředitelka, vedoucí učitelka

EVALUACE MATERIÁLNÍCH PODMÍNEK	
Cíl	Zhodnotit materiální podmínky školy ve vztahu k naplňování záměrů ŠVP Budova, technický stav Vybavení tříd – nábytek Pomůcky, hračky Zahrada + zahradní náčiní ŠJ – vybavení
Čas. rozvrh	1 x ročně
Metody, techniky, nástroje	Dotazníky Záznamy z pedagogických a provozních porad Záznamy z kontrolní činnosti
Kdo	Všechny pracovnice dle místa pracovní působnosti

EVALUACE EKONOMICKÝCH PODMÍNEK	
Cíl	Hodnocení činností školy ve finanční oblasti Sledování čerpání mzdových nákladů Účelnost, efektivnost hospodaření
Čas. rozvrh	Rozbory dle směrnice ředitelky školy
Metody, techniky, nástroje	Tabulky Zprávy + rozbory Pedagogické a provozní porady Konzultace
Kdo	Účetní, ředitelka – dle stanovených kompetencí

EVALUACE ORGANIZAČNÍCH A PSYCHOSOCIÁLNÍCH PODMÍNEK ŠKOLY - KLIMA ŠKOLY	
Cíl	Zhodnotit účelnost a vhodnost organizace a režimu dne vzhledem k naplňování záměrů ŠVP
Čas. rozvrh	1 x ročně, porada červen
Metody, techniky, nástroje	Hospitace Kontrolní činnost Dotazníky Záznamy z pedagog. a provozních porad Konzultace
Kdo	Všechny pracovnice dle profesní odpovědnosti a místa výkonu práce

HODNOCENÍ VNĚJŠÍCH VZTAHŮ – SPOLUPRÁCE

Cílem této oblasti je vyhodnocení záměrů stanovených v ŠVP.

EVALUACE SPOLUPRÁCE SE ZŠ, ZŘIZOVATELEM, VEŘEJNOSTÍ – PREZENTACE ŠKOLY NA VEŘEJNOSTI	
Cíl	Vyhodnotit kvalitu a účelnost zvolených metod ve vztahu naplnění záměrů stanovených v ŠVP
Čas. rozvrh	1 x ročně
Metody, techniky, nástroje	Fotodokumentace Záznamy Rozpočet školy Konzultace Vystoupení dětí pro veřejnost Články do tisku
Kdo	Ředitelka, pracovnice dle stanovených povinností

EVALUACE SPOLUPRÁCE S RODINAMI	
Cíl	Úspěšnost zvolených metod a forem spolupráce, účast rodičů na akcích školy, jejich informovanost a spokojenost
Čas. rozvrh	1 x ročně, porada červen
Metody, techniky, nástroje	Fotodokumentace Individuální rozhovory s rodiči Dotazníky Konzultace učitelek
Kdo	Učitelky

Příloha č.1 – charakteristiky tříd

CHARAKTERISTIKA TŘÍDY „KOŤÁTKA“

Věkově heterogenní (od 3 do 6 let) třídu MŠ navštěvuje v tomto školním roce 19 dětí (8 dívek a 11 chlapců) Ve třídě je vzděláváno 10 dětí s povinným předškolním vzděláváním. Většina dětí žije v Hradci Králové 9 (Malšově Lhotě a Svinarech). Rodiny dětí se většinou znají, navštěvují se – děti jsou spolu v kontaktu i mimo MŠ.

CHARAKTERISTIKA TŘÍDY „SLUNÍČKA“

Věkově heterogenní (od 3 do 6 let) třídu MŠ navštěvuje v tomto školním roce 19 dětí (9 dívek a 10 chlapců). 8 dětí s povinným předškolním vzděláváním. Takové rozvržení umožňuje vzdělávat společně v jedné třídě děti bez ohledu na jejich rozdílné schopnosti a dovednosti. Rodiny dětí se většinou znají, navštěvují se – děti jsou v kontaktu i mimo MŠ.

Příloha č. 2 – organizace dne

ORGANIZACE DNE - I. TŘÍDA - KOŽÁTKA

6:30 - 8:45	scházení dětí ranní hry dle volby a přání dětí komunitní kruh didaktické činnosti pohybové aktivity
8:45 - 9:00	hygiena, svačina
9:00 - 9:15	didakticky zacílené činnosti
9:15 - 11:15	pobyt venku
11:15 - 11:45	hygiena, oběd
11:45 - 14:00	odpočinek náhradní nespací aktivity předškolní příprava
14:00 - 14:20	hygiena, svačina
14:20 - 16:30	nadstandardní aktivity MŠ pokračování v didakticky cílených činnostech pobyt na zahradě hry dle volby a přání dětí

ORGANIZACE DNE - II. TŘÍDA – SLUNÍČKA

Od 6:30 do 7. 30 hodin se všechny děti schází ve třídě Koťátek. V 7. 30 hodin přechází děti do své kmenové třídy.

V 15. 00 hodin se děti ze Sluníček znovu přesunou do třídy Koťátek (popř. na školní zahradu), kde pokračují v programu.

6:30 - 8:45	scházení dětí ranní hry dle volby a přání dětí komunitní kruh didaktické činnosti pohybové aktivity
8:45 - 9:00	hygiena, svačina
9:00 - 9:15	didakticky zacílené činnosti
9:15 - 11:15	pobyt venku
11:15 - 11:45	hygiena, oběd
11:45 - 14:00	odpočinek náhradní nespací aktivity předškolní příprava
14:00 - 14:20	hygiena, svačina
14:20 - 16:30	nadstandardní aktivity MŠ pokračování v didakticky cílených činnostech pobyt na zahradě hry dle volby a přání dětí

Od 6:30. hod. do 7:30 hod. se všechny příchozí děti schází ve třídě Koťátek, kde je přítomna ta z učitelek, která přišla na 6:30 a povede výchovně vzdělávací činnost ve třídě Koťátek = 1. třídě. V 7. 30 hod. přichází druhá učitelka a odvádí děti z 2. třídy do jejich třídy Sluníček. Ve své třídě používají děti látkové ručníky pověšené na věšáku označeném značkou.

V ostatních prostorách školy mají k dispozici jednorázové papírové ubrousky. V obou třídách i na školní zahradě se mají děti možnost kdykoliv napít, na výběr mají slazený i neslazený nápoj. Hrníčky stojící běžným způsobem jsou čisté. Použité hrníčky se dávají na druhý tác dnem vzhůru.

V obou třídách probíhají činnosti podle téhož tematického plánu, ale pomocí různých metod a forem práce, tak aby byl ponechán prostor pro iniciativu a tvořivost učitelek. Třída Kořátek svačí i obědvá ve svých prostorách. Třída Sluníček dochází do školní jídelny.

Obě třídy mají možnost od 6.30 do 9.55 hod. využívat tělocvičnu školy a po celý den učebnu výtvarné výchovy. Na vycházce jsou v každé třídě přítomny dvě učitelky. V čase oběda jsou přítomny všechny čtyři učitelky.

Po obědě končí učitelka, která působila od půl sedmé ve třídě Kořátek, přímou pedagogickou činnost. Předškoláci mají ve třídě Sluníček po krátkém odpočinku při poslechu pohádky zařazenou do programu cílenou předškolní přípravu, kterou vede ta učitelka, která má odpolední směnu a přišla až na oběd. Mladší děti se ve třídě Kořátek převléknou do pyžam a je jim umožněn odpočinek na lehátku.

Je respektována individuální potřeba spánku. Kdo neusne, připojí se ve 12. 45 hod. k předškolákům, kteří mezitím skončili předškolní přípravu nebo mu jsou nabídnuty nespavé aktivity u stolečku ve třídě Kořátek. Do svačiny si děti zpravidla volí činnosti, dle svého zájmu v ideálním případě na zahradě, v případě nepřízně počasí ve třídě Sluníček.

Spícím dětem je umožněn spánek až do svačiny. Dětem, které se probudily dřív je neprodleně umožněno vstát a zvolit si ve třídě takovou činnost, kterou nebudou rušit spící kamarády.

Po svačině se všichni sejdou ve třídě Kořátek. Děti, které mají zájem o rozšířené aktivity, odchází s učitelkou, která tuto aktivitu organizuje. Ostatní děti se s druhou učitelkou věnují běžnému programu ve třídě nebo na zahradě. V 15.00 hod. přebírá všechny děti učitelka mající odpolední směnu. Do 16.30 hod. mají děti program ve třídě Kořátek nebo v letním období na školní zahradě.